

Gusterath, Gallo-römischer Umgangstempel

Der Text zu dem Standort wurde von einem Rechercheteam unter der Leitung von Dr. Rosemarie Cordie vorbereitet und schließlich von Lothar Schwinden verfasst, der Text in einfacher Sprache von Dorothee Schwinden.

Übersetzung ins Luxemburgische: Katrin Gaul, Miriam Welschbillig

Übersetzung ins Englische: Dr. David Wigg-Wolf

Übersetzung ins Französische: Nadia Bénétaud

Übersetzung ins Niederländische: Josée Nollen-Dijcks, MSc

© ARGO - Augmented Archaeology (Universität Trier), **CC BY 4.0**

Texte Standorttafel

Gusterath

Gallo-römischer Umgangstempel von Christi Geb. bis Ende 4. Jahrhundert

gallo-réimeschen Ëmgangstempel vu Christi Geb. bis Enn des 4. Joerhonnerts

Fanum gallo-romain, de la naissance du Christ à la fin du IVe siècle

Gallo-Roman temple with ambulatory, early-1st to late-4th century

Gallo-Romeinse omgangstempel van begin jaartelling tot eind 4e eeuw

Texte Langversion

Gusterath, Gallo-römischer Umgangstempel

Auf der Höhe über Gusterath aufgedeckte Bauspuren erlauben es, in dem Grundriss einen gallo-römischen Umgangstempel zu erkennen. Bei Ausgrabungen 1989 waren lediglich noch die Ausbruchgräben der ehemaligen Fundamentmauern eines Gebäudes erkennbar.

Ein inneres annähernd quadratisches Viereck von 9 x 7,5 m war umschlossen von einem äußeren Viereck, 16,5 x 14,5 m. Diese Grundrisse sind typisch für römerzeitliche Tempel unserer Region, die in alter keltischer Tradition stehen. Der innere Raum, die *Cella*, barg als Allerheiligstes das Kultbild. Am Standort des Götterbildes im Zentrum des Gusterather Tempels sind Spuren für den Sockel festgestellt worden. Die *Cella* überragte an Höhe einen Umgang an allen vier Seiten.

Für den Tempel war ein Platz auf der höchsten Erhebung an der vorbeiführenden Römerstraße gewählt worden. Verehrung fanden hier Gottheiten vom 1. bis zum Ende des 4. Jh. An der Talseite des Tempels neben dem Eingang konnte ein ungewöhnlicher Schatz von mehr als 38 Silbermünzen aus der Gründungszeit des römischen Trier (15 v. Chr.) geborgen werden.

Die Tradition des Ortes lebt fort in der benachbarten Kapelle „Am Lindenkreuz“.

Gusterath, Gallo-réimeschen Ëmgangstempel

Op der Héicht vu Gusterath loossen opgedeckte Bauspuren de Grondrëss vun engem gallo-réimeschen Ëmgangstempel (eng Zort vun Tempel ronderëm deen zu alle 4 Säiten ee Gank verleeft) erkennen. Bei Ausgruewungen am Joer 1989 ware just nach d'Ausbrochgriewe vun de fréiere Fëllementmauere vun engem Gebai ze erkennen.

E banneschten, bal quadratesche Véiereck vun 9 x 7,5 m war vun engem baussechte Véiereck vu 16,5 x 14,5 m ëmginn. Dës Grondrëss sinn typesch fir Tempelen aus der Réimerzäit an eiser Regioun, déi op aler, keltischer Traditioun baséieren. Am banneschte Raum, an der *Cella*, gouf als Allerhellegst d'Kultbild versuergt. Um Standuert vum Gëtterbild am Zentrum vum Tempel vu Gusterath goufe Spure fir de Sockel fonnt. D'Cella war méi héich ewéi de Gank dee se op de véier Säiten ëmginn huet.

Den Tempel gouf extra op der héchster Plaz laanscht d'Réimerstrooss gebaut. Hei si vum 1. Jh. bis zum Enn vum 4. Jh. Gottheete veréiert ginn. Un där Säit vum Tempel déi zum Dall hi louch, konnt nieft dem Agank en ongewéinleche Schaz vu méi wéi 38 Sëlwormenzen aus der Grënnungszäit vum réimeschen Tréier (15. V. Chr) gebuerge ginn.

D'Traditioun vum Uert leeft weider an der Kapell „Am Lindenkreuz“ déi net wäit ewech läit.

Gusterath, Fanum gallo-romain

Les traces de construction mises au jour sur l'éminence au-dessus de Gusterath permettent de distinguer le plan d'un fanum gallo-romain. Durant la campagne de fouilles menée en 1989, seuls les remblais des excavations faites par les pilleurs de pierres appartenant aux anciens murs de fondation d'un bâtiment étaient encore visibles.

Un quadrilatère intérieur, presque carré, mesurant 9 x 7,5 m, était entouré d'un second quadrilatère extérieur, de 16,5 x 14,5 m. Ces plans sont caractéristiques des temples de l'époque romaine dans notre région, qui s'inscrivent dans l'ancienne tradition celtique. L'espace intérieur, la *cella*, enfermait le saint des saints, la statue cultuelle. À l'emplacement de la statue de la divinité, au centre du temple de Gusterath, des traces pour le socle ont été constatées. En hauteur, la *cella* dépassait le couloir annulaire.

Pour construire le temple, on avait choisi un emplacement sur la plus haute éminence près de la voie romaine. Ici, les divinités ont été vénérées entre le Ier siècle et à la fin du IVe siècle. Sur le côté du temple donnant sur la vallée, près de l'entrée, a été découvert un trésor inhabituel de plus de 38 pièces de monnaie en argent datant de la fondation de la Trèves romaine (an 15 avant J.- C.).

La tradition du lieu est perpétuée dans la chapelle voisine « Am Lindenkreuz ».

Gusterath, Gallo-Roman temple with ambulatory

The outline of the remains of a structure on a rise above Gusterath can be reconstructed as a Gallo-Roman temple with ambulatory. Excavations in 1989 only uncovered the ditches where the old foundations of a building had been removed.

A central, nearly square building measuring 9 x 7.5 m was surrounded by an outer rectangle that measured 16.5 m x 14.5 m. This layout is typical for temples in our region in Roman times that conform to a Celtic tradition. The central room, the *cella*, was the holy of holies and housed a cult statue. Traces of a pedestal where the cult statue will have stood were found in the centre of the temple at Gusterath. The *cella* was taller than the ambulatory, or veranda, that surrounded it on all four sides.

A site on the highest rise above the Roman road that passed by was chosen for the temple. Gods were worshipped here from the 1st to the end of the 4th century. On the side of the temple facing the valley, next to the entrance, an unusual hoard of more than 38 silver coins from the time of the foundation of Trier (15 BC) was recovered.

The tradition at the site is continued today at the nearby chapel "Am Lindenkreuz".

Gusterath, Gallo-Romeinse omgangtempel

Op een heuvel bij Gusterath zijn bouwsporen gevonden, waarin de plattegrond van een Gallo-Romeinse omgangtempel herkenbaar is. Toen de opgravingen in 1989 begonnen, waren er alleen nog maar funderingen zichtbaar.

Er werd een vierhoek van 9 bij 7,5 m. gevonden, waar een grotere vierhoek van 16,5 bij 14,5 m. omheen stond. Dit is een voor onze regio gebruikelijke plattegrond van een Romeinse tempel. Hierin is ook de oude Keltische invloed nog zichtbaar. Midden in de binnenste ruimte, de cella, stond het allerheiligste, het cultusbeeld. Daar zijn sporen van een sokkel gevonden. De cella torende aan alle kanten boven de omgang uit.

De tempel was op het hoogste punt langs de Romeinse weg gebouwd. Hier werden van de 1^e tot aan het einde van de 4^e eeuw goden vereerd. Aan de kant van het dal, naast de ingang, werd een ongebruikelijk grote schat gevonden. Deze bestond uit meer dan 38 zilveren munten uit de tijd dat Trier gesticht werd (15 v. Chr.).

De religieuze traditie van de plek leeft voort in de naburige kapel "Am Lindenkreuz (bij het lindenkruis)".

Texte einfache Sprache

E-Gusterath, Gallo-römischer Umgangstempel

Hier stand ein römischer Umgangstempel.

- **Umgangstempel:** Um einen Raum gibt es an allen vier Seiten einen Umgang.

Den inneren Raum nennt man „Cella“.

- **Cella:** Hier steht in der Mitte das Götterbild.

Der Tempel wurde an der höchsten Stelle neben der Römerstraße erbaut.

Bei Ausgrabungen hat man römische Silbermünzen gefunden.

Heute sieht man nichts mehr von diesem römischen Tempel.

E - Gusterath, Gallo-réimeschen Ëmgangstempel

Hei stoung e réimeschen Ëmgangstempel.

- **Ëmgangstempel:** E Raum ronderëm deen zu alle véier Säiten ee Gank gefouert huet.

De banneschte Raum gëtt "Cella" genannt.

- **Cella:** An der Mëtt steet hei d'Gëtterbild.

Den Tempel gouf un der héchster Plaz nieft der Réimerstrooss gebaut.

Bei Ausgruewungen huet ee réimesch Sëlwormënze fonnt.

Haut ass näischt méi vun dësem réimeschen Tempel ze gesinn.

E-Gusterath, Fanum gallo-romain

Ici se trouvait un fanum romain.

- **Fanum** : une galerie entoure un espace sur ses quatre côtés.

L'espace intérieur s'appelle la « cella ».

- **Cella** : la statue du dieu se dresse au milieu.

Le temple a été construit au point le plus haut, à côté de la voie romaine. Les fouilles ont permis de découvrir des pièces de monnaie romaines en argent.

Aujourd'hui, on ne voit plus rien de ce temple romain.

E-Gusterath, Gallo-Roman temple with ambulatory

A Roman temple with an ambulatory was found here.

- **Temple with ambulatory**: the ambulatory was a veranda that surrounded the central structure on all four sides.

The central room was called the “cella”.

- **Cella**: the cult statue stood in the middle of it.

The temple was built at the highest point beside a Roman road.

Silver coins were found during excavation.

Today there is nothing left to see of the temple.

E-Gusterath, Gallo-Romeinse omgangtempel

Hier stond een Romeinse omgangtempel.

- **omgangtempel**: rondom een ruimte is er aan alle kanten een overdekte gang.

De binnenste ruimte heet “cella”.

- **cella**: midden in deze ruimte staat het beeld van de god.

De tempel werd gebouwd op de hoogste plek naast de Romeinse weg.

Bij opgravingen zijn Romeinse zilveren munten gevonden.

Nu is er niets meer van deze Romeinse tempel te zien.